

ΕΒΔΟΜΑΣΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ 28 ΜΗΡΜΙΟΥ 1896

25

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Ο ΛΑΣΣΑΝΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

ΟΙ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΕΣ

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΝΙΤΣΟΓΛΟΥΣ

Η. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ως κατακλιείς τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ἐπὶ ἤλθεν ὁ Λασσανεῖος δραματικὸς ἀγὼν, εἰς ὃν οὐκ ὀλίγοι προσῆλθον αἱ ἀγωνισταί. Δέκα καὶ τρεῖς Ἀριστοφάνειαι καὶ εἰκοσι καὶ τρεῖς ζηλωταὶ τῶν ἀγῶνων τοῦ Σοφοκλέους. Καὶ αἱ μὲν πρότεροι, ἐν ἀριθμῷ εὐτυχῶς, ὤμοσαν ἢ ἀποδείξουν ἐκλήψαν τὸ ἀττικὸν ἄλλας ἀπὸ τῆς γῆρας ταύτης, αἱ δὲ δευτέραι συνωμολόγησαν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐξάρθρωσιν τῶν δραματικῶν κανόνων καὶ τῆς καλαισθησίας. Καὶ ταῦτα πάντα κατὰ τὸν κύριον εἰσαγγετὴν τῆς αγωνοδίκου ἐπιτροπείας, καθόσον ἡμεῖς μὴ θέλοντες νὰ ἠμοιάσωμεν τὸν κωμικὸν ἐκείνον καὶ αὐτοσχέδιον τοῦ «Ἀστεως» κριτικόν, ὅστις τὴν ἐπαύριον τοῦ ἀγῶνος ἐκρίνειν ἀπαξάπαντα νὰ ὑποβληθῆναι ἔργα ἀδηγηθεῖς ἐκ

τῶν τίτλων μόνον ἐφευρόν ἅμα καὶ τὴν τηλεγραφικὴν ἠλιθιότητα (!!) καὶ τὴν μικρὰν μεγαλοφονίαν (!!) ἀποφεύγομεν νὰ ἐκφύρωμεν εὐνομήποτε κρίσιν ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων καὶ ἀγνώστων ἐπιήμιον ἔργων. Οἱ ἀποτελούντες τὴν αγωνοδικαὴν ἐπιτροπείαν, πάντες ἄνδρες ἐντιμῶν καὶ ἀμερόληπτων, ἐκρίναν καὶ ἡ κρίσις αὐτῶν δικαία ἐστίν.

Ἐκ τῆς σωρείας τῶν ὑποβληθέντων ἔργων, ἐκ μὲν τῶν τραγωδιῶν ἐπέπλευσεν ἡ «Ἐῖρηνη ἢ Ἀθηναία», ἣτις ἀπασχόλησε ὑπὲρ πάσας τὰς λοιπὰς τὴν αγωνοδικαὴν ἐπιτροπὴν, ἀποτελοῦσα οὐ μόνον ἡ ἀρίστη τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν τραγωδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκ τῶν πρώτων τοῦ δραματολογίου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ὁ εἰσαγγετὴς οὐδεμίαν σχεδὸν ἐν αὐτῷ ἀνεύρεν ἀτέλειαν καὶ αἱ πέντε δὲ πράξεις αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ἐκ ἀισχυλίων περίπου χιλιάδων στίχων τραγωδίαν διεξάγονται ἐν συνοχῇ, ἐλαχίστως τινὰς παρουσιάζουσαι ἐλλείψεις ὡς ἐκ τῆς σκηνατικῆς οἰκονομίας, εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ὑπεῖρας ἡγαγείσθη καὶ ὑποταχθῆ ὁ εὐφρανταστός ποιητὴς τῆς. Ἱστορικῶς θεωρήθη τὸ ἔργον ἀκριβέστατον καὶ ἀναβιβάζομενον ἀπὸ σκηναῖς, εἶπεν ἐν τέλει ὁ κ. Λαμπρός, ἀλλὰ συγκρινήσῃ καὶ θὰ συναρπάσῃ τὸ ἀκροατήριον εἰς ὑπέρτατον βαθμῶν. Ἡ ὑπόθεσις τῆς βραβεύσεως τραγωδίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐῖρηνη ἢ Ἀθηναία, ἡ ἑλληδικὴ κόρη μνηστεύεισθαι τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Λέοντα τὸν Β' κατέλαβε μετὰ τὸν

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ
ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΚΑΣΑΣ

(Πόσεισμα ἐκ τῆς τρίτης πράξεως.)

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

[Ἦ σκενή, περιστῆ ποσεισὸν ὑπόγειον. Εἰς τὸ κέντρον μαμαρινῆ κλιμαζ δι' ἧς κατέρχονται. Δεξιὰ μικρὸν ἀδρῶν δωματίον, ὅπου εἶνε συγγένους καὶ χρηματοδοτῶν. Ἡ μ' αὐτῶν πλουσίαν, ἡ ἄλλη πρὸς τὰ πτωχολογία, ἡ τρίτη ἀπέτανε ταύτης, ἐν ἧ καὶ ἡ σιδερά τοῦ δωματίου θύρα· ἡ δὲ πρὸς τοὺς θεατὰς πλευρὰ ἀνοικτή. Ἄνω τὸ δωματίον ἔστε· γαστρονὸν καὶ σιδερεὺν, καὶ τὸ δεξιὸν αὐτῶν ἔστι· Εἰς τὸ ποσειστικὸν αὐτοῦ στυλεῖον καὶ διαφορῶ θέσεις.]

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Μενέλαος (γέροντος τεταχένους μόνου).

[Ὁ Μενέλαος κατέρχεται μετὰ πολλὴν πίσω ἀδυναμίαν, κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερῆς χεῖρος καὶ διὰ τῆς δεξιῆς πιστόλιον προφορῶ βραδέως, περὶ τῶν πέρι ἀδελφότητος.]

Ἄς ἴδωμαι πρώτα, μήπως βρισκῆται κανεῖς κτισοποιεῖς, κρυμμένους σὲ κρυμμά γωνιά.

(Κρουγάζει πρὸς τὸ κενόν.)

Μπρὲ κλέφτη! λωποδύτη! Τί δικαίωμα εἶχες νὰ ἐμπῆς μέσα εἰς τὸ σπίτι μου,

(Ἐξακολουθεῖ παρατηρῶν γύρω του.)

διὰ νὰρπάξῃς τὴν περιουσίαν μου; περιουσίαν τὴν ὑποῖκιν ἐλασμα καὶ χίλωνος κόπρου, καὶ στερεῖσαι καὶ καθρέψαι; ἔβγα! γαρρυτοστακίσει, ἀνθρώπε κακί! νὰ μὴ σὲ βγάλω στακίσει καὶ σέρνεται. Τί κάθεσαι κρυμμένος σὲ τὸν ποτικόν;

(Προχωρεῖ ὀλίγον παρατηρῶν)

Δὲν μεν ἔμεινε, δὲ βγαίνει; δὲ κωνίσσαι; ἔ!; ... Ἄκου! ... (Λαμβάνει ἐκ τῶν θυλακίων του δεκάρα καὶ κινῶν δι' αὐτῆς διὰ τὸν πιστόλιον τοῦ πιστολίου του), τσακ! ... τσακ! ... κομπουρα! ... δὲ φράσαι μπερὶ; ... δὲν πρηνολογῆσαι θὸς ἀπ' τὸ φόν; σὺ;

(Καθ' ἑαυτὸν) Αὐτὸς θάκι θρηϊ! ... (Πρὸς τὸ κενόν) τί ἐνομοσε,

πῶ; δὲ θὰ καταλάβω ὅτι εἰς ἑδῶ; καὶ οὐ τὴν ἔπει σὲ κατὰλαβα δὲν στήν ἀνάθω τάχ; μπά, προμάρα σου ... θὰ πιστεῖς τὸν κόσμον σου μὲ λέει καλὸ ... νᾶξεραι τὶ διαβόλου; σὺ γὰρ μέσα μου! ... Εἶμαι σικίς! (Κινῶν βρ κινῶν τὸν πόδα του) χασάπης! πρώτος κουταχός!

Ἄλαργος! Ἄπτιλα! Τσεγκισχαν! Τιμῶρ! Μενέλαος ὁ Καραχάς μὲ τόμα! Ἔδρα καὶ στήν ἀνάθω! μί... δὲ... (Κρουγάζει) μοῦμ!! (Παρατηρεῖ καὶ ἀκροῖται διὰ τὸ ἀποστρέψαι.)

(Καθ' ἑαυτὸν) Ἀποτυχία διὰ τῆς κακῆς ὁδοῦ δὲν ἔρνευ τὸ αὐτὸ τὸ φάνηται ἀπ' αὐτά. Μὲ τὸ καλὸ, ἄς ἴδωμαι θὰ πτύχωμα;

(Προχωρεῖ ὀλίγον)

Δυστυχισμένη ἀνθρώπε σὲ φρεῖσα, σὺσπασα τὴ χελὴ σου καὶ ἀποτρέψουσαι. Μὲ συγχωρεῖ; καθύμνη δὲν εἶμαι κλέος; μὲ παραρῆσαι ὁ θυμός σου καμμά φρα. Μὲ ξέρεις γὰρ κινῶν, γὰρ κινῶ φρονι; Ἔδρα παιδί μου! ἔδρα! ἔδρα! ἔδρα! ἔδρα! Νά! γὼ δὲν βλέπω κούταξ; γυρῶ ἄλλου.

(Παρατηρεῖ ζωηρότερον.)

Ἐθῆγες; ἔλα κανεὶ καὶ βρεθῆκα. Νά! εἶμαι γυρῶν ἀπὸ μὴ γωνιά. (Παρατηρεῖ καλῶς.)

* Ὁ σκηνογράφος ἄς ἴδῃ τοῦτον εἰς μίαν τῶν ἰταλῶν Τραπεζῶν.

θάνατον αὐτοῦ τὸν θρόνον ὡς ἐπίτροπος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'· προσλαβούσα δ' ὡς πρωθυπουργὸν τὸν πανευργον Σταυράκιον ραδιουργεῖ τὸν μόνον ἐνηλικιωθέντα αὐτοκράτορα καὶ συνεννοεῖ μετὰ τοῦ Σταυρακίου τὴν ἐξόντωσιν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ὁ Σταυράκιος, ἔχων συμβουθῆν καὶ τὸν πρωτοεπαθῆριον Ἄετιον, διαβάλλουσιν ἐπιτυχῶς τὴν σύζυγον τοῦ Κωνσταντίνου Μαρίας ὡς ἐπιβουλομένην τὴν συζυγικὴν τιμὴν καὶ τὸν θρόνον. Ὁ Κωνσταντῖνος πισθεῖς, ἐξορίζει τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ νυμφεύεται τὴν θαλάμῃ πόλιν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Θεοδούλην ἢ ἀνακηρύσσει καὶ αὐτοκράτειραν.

Ἐκ τῆς κικρογαμίας αὐτῆς μάχα σκάνδαλον ἠγγέρθη καὶ ὁμοκρυφῶς συγγενεῖς τῆς Θεοδούλης κεραινοβόλου δι' ἀφορισμοῦ τὸν αὐτοκράτορα εὐνομος τὸν γαμιν οὐδ' ὁ πατριάρχης ἐδέχθη νὰ εὐλογῆσθ. Ὁ αὐτοκράτωρ θυωθεὶς, διατάσσει τότε τὴν τυφλωσιν τῶν ματιῶν, ὡς ἡ Εἰρήνη κατόπιν ἀπολείπει προσπαθούσα ἅμα νὰ καταστήσῃ τὴν νόμφον τῆς κατασκωπῆν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἄλλ' ἡ Θεοδούλη ἀθίσταται εἰς τὴν μισαρὰν ἀπαίτησιν τῆς πειθερᾶς τῆς; καὶ κεραινοβόλου τὸν μεσίτην Σταυράκιον. Ἐν τούτοις ἡ Εἰρήνη κατορθοῦ νὰ ἐξεγερῇ τὸν τε λαόν καὶ στρατόν κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς, ὃν καὶ συλλαμβάνει ὡς συνκυμνέντα κατ' αὐτῆς, τὸν εἰσάγει εἰς δικήν καὶ τὸν καταδικάζει εἰς τυφλωσιν. Τὴν μητρικὴν αὐτῆς ἀστεργίαν τὴν μανθάνει ἡ Θεοδούλη καὶ ζητεῖ παρὰ τῆς Εἰρήνης τὸν σύζυγον τῆς, ὅστις καὶ ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς σκηπῆς τυφλός καὶ καταρῶμενος τὴν μητέρα του.

Ἀναλαμβάνουσα τὴν κυβέρνησιν τοῦ κράτους ἡ Εἰρήνη, ζητεῖται εἰς γάμον παρὰ τοῦ Καραίου τοῦ μεγάλου, ἀλλ' ἀποτρέπεται παρὰ τοῦ Ἄετιου, ὅστις ἴσκειται νὰ φέρῃ ὡς αὐτοκράτορα τὸν ἀδελφόν του Λέοντα. Δὲν εἶχον εἰσέτι ἀπέλθαι εἰς πρέσβεις τοῦ Καραίου ὅτι στάσις ἐγείνεται κατ' αὐτῆς, ἐαθροῖζεται καὶ ἐξορίζεται εἰς Λίβον ὅπου ἀποθνήσκει εἰς τὰς ἀγκυλάς πιστοῦ θεράποντος, δεχόμενος μισοφρονίαν ἀμορτιῶν παρὰ τῆς προφῆν νόμφῆς τῆς Μαρίας, ἣτις ραδιουργηθεῖσα παρ' αὐτῆς, ἐξορίσθη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ καθείρηθη εἰς μοναστήριον.

Ἐκ δὲ τῶν κωμωδιῶν ἀξία τοῦ βραβεῖου ἐκρίθη ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ κλειδί τῆς κάσας», κωμῶδιον πλήρως κωμικῶν ἐπιπεισῶν καὶ μεγάλων πικυῶν, μετὰ πολλὰς τέχνας καὶ ἀτιμῶν ἀλατῶν γυροκρυμμένων.

Καὶ τῆς μὲν τραγωδίας ποιητὴς εἶναι ὁ κ. Πελοπίδης Δημητροκακόπουλος, ὁ ἐμπνευσμένος ποιητὴς τῆς «Μαρκελλίας» καὶ τοῦ «Ἀπὸ τῆς γῆς ἐ τὸν οὐρανόν», τῆς δὲ κωμωδίας ὁ κ. Δημ. Γρ. Καμπούρογλος, ὁ γλυκὺς ποιητὴς τῆς «Νεράιδας» καὶ τῆς «Γειᾶ».

Ἀμφότεροι εἰ διαφανοτέροι ποιηταί, εὐκαρῶν ἡμῶν, ἀπιστοῦσαν ἡμῖν τὰ κατωτέρω δημοσιευόμενα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν βραβευθέντων ἔργων τῶν.

(Ἐξακολουθεῖ τὴ παρατηρήν).

Αὐτὰ τὰ παίρνω ἄς τ' ἀφίσω τοῦτα εἶδῶ. (Παρατηρεῖ) Ἀρχάγγελαι! Γὰρ δῶρο νὰ κλέβῃ χερτί. Λογαριασμοί, συμβόλαια, ἄς μείνουν. Τὴν ἄς σκεῖσω ὅλα τὰ ἐνέχυρα.

(Πλησὶ τοὺς κόλπους καὶ τὰ θυλάκιά του διαφ' ὧν κοσμομάτωρ).

Ἄς μείνουν κἀνα ὅς (τὰ ζυγίει διὰ τῆς χειρὸς καὶ τ' ἀφίρει) πιπονοβουλοῦσαι! ...

Τὴν τὰ μετρητὰ μου. (Ἀνοίγει στυλεῖον περιέχον ἅλως σακκοῦλας πλήρεις χινοῦν τομοσμάτωρ καὶ τὰς μετρητᾶς).

Δώδεκα! εἰσσταίς.

(Τὺς θωπεύει) Ὠραῖς εἶναι, τὸ ἀπλό σου, τὸ χυτὸ. τ' ἀράτος σου χεραι, Κασταλία μου, μὰ κ' ἡ σακκούλαις ἔχοναι τὴ γλύκα τους.

(Τοποθετῶν κατακλιθῶς τὸ κλειδοφόραρον στυλεῖον τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθου καὶ τοποθετεῖ διὰ τῆς δεξιῆς σακκοῦλας).

Σὰ γερανὸς φερτόθηκα πού ἐρχεται καὶ τὰ χιλιδοκίχη φέρνει στὰ φτερά; πού ἂν δὲν εἶχα τὴν κρυφῶνα εἶδῶ κοντὰ δὲ θὰ ἔμορψουσα ἀπ' τῆς σκάλας γανέθω.

Ἀνοίγω τὴν πιστόλα στὸ δεξί, κρατῶ τὸ φαναράκι μὲ τὰ δόντια μου καὶ ἔτσι βγαίνω ἐν θριάμβῳ ἀπὸ τοῦ. Τὰ κρύβω παίρνω τὸ λυχναρὶ ἔπειτα καὶ ἀνεβαίνω ἀπάνω ἡσυχ-ἡσυχα καὶ ἄς ἦρα ἡ κλειδοκρατορίσσα! ... (γελᾷ) οὐτ' ἔμουν γάπα, οὐτε κ' ἐκαμμά ζημιά.

(Κρατεῖ τὸ φαναράκι διὰ τῶν ὀδόντων του, ἐξάγει τὴν πιστόλαν, λαμβάνει ἐκ τῶν θυλακίων του διὰ τῆς κρατοῦσης τὴν πιστόλαν χερὸς τὸ ἐργαλεῖον καὶ προχωρῶν οὕτω πρὸς τὸ κλειθρον περᾶται ν' ἀνοίξῃ).

(Ἐπιστροφος) Διάβολε! ... (πίπτει τὸ φαναράκι καὶ σβένει). Δὲν ἀνοίγει ἀπὸ τοῦ μ' αὐτὸ! ...

ᾠ! συμφορὰ μου! τί θὰ γίνω; ... (περὶ τὰς σακκοῦλας) χάθηκα!!!

Ἦ πόρτα δὲν ἀνοίγει μὲ τὸ σιδερό ἀπὸ τὸ μέσα μέρος. Δυστυχία μου! ...

Ἐκλεισθηκα στὴ κάσα μου ἡλοζώντανος! ... Καὶ πῶς νὰ μάθουν ὅτι βρισκομαι εἶδῶ; καὶ ἂν μάθουν πῶς ν' ἀνοίξουν, δίχως τὸ κλειδί; καὶ πού νὰ ξέρουν ποιὰ γυλέρα τὸ κρατεῖ! ...

(περιφέρεται ἀπελπιῶν· τέλο, πλησιάζει τὸ στόμα του εἰς τὸ κλειθρον).

Κύριε λωποδύτη, σὰς παρακλῶ. (ἀκροῖται). Κύριε λωποδύτη! ... καλὸ ἀνθρώπε, ἵπου αἱ περιστάσεις σ' ἔκαμαν κακόν.

περᾶστε πίσω. (βλέπει ὑψηλῶς) μίχα τρύπα βρισκῆται διὰ νὰ πέρη ἀέρα τὸ δωματίον.

Σὺ βίγνω εἶνα σιδεράκι; πάρε το! (ρίπτει τὸ ἐργαλεῖον ἐκ τῆς ὄρω ὀπῆς).

Ἐλ' ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ σὲ ὀδοῦ εἶδῶ πῶς θὰ μ' ἀνοίξῃς. Ἐλ' αὐτὸ! Μείνει ἡσυχο; δὲν θὰ σ' ἀφίσω ἔτσι γὰρ τὸν κόπο σου. Θὰ ἔχῃς δῶρο πρὸς καλλιτέρ' ἀπ' αὐτῆς, πού γὰρ τῆς ζεβζικίαις τῆς, κλεισθηκα εἶδῶ.

Ἐθῆγες; Ἄ! γειά σου. Τὴν, πρᾶβα γρήγορα. κλεινω τὰ μάτια (Τὰ τεντῶν) δὲν κούταξω πῆγαναι; Σχῶρα μου τὸν πατέρα. Καὶ ἄλλη μιά φρα, πρόσθε νὰ μὴ κάνῃς τίτινα πράγματα. (Ὀργίλιος) γιὰτὶ ἂν ξανακάνῃς! (Καθ' ἑαυτὸν) Πάλι

[ἀγγίζει.]

νὰ μὴ κρατήμῃ! τί θηροῦ ἀνήμερο!

(Προχωρεῖ καὶ παρατηρεῖ ἐκ τοῦ πλυσῶν τὰς διαφόρους θέσεις).

Καθῶς κατὰλαβαίνω δὲν εἶναι κανεῖς καὶ ἔδικα τόσην ὄρα γαστρομῆρα.

Ἄς μ' ἴδωμαι στὸ χρηματοδοματίον.

(Ἐξάγει ἐκ τῶν θυλακίων μικρὸν σιδερεὺν ἐργαλεῖον).

Ἄχ! κυρὰ Κασταλία! πονηρὸ πούλι, ἀπὸ τῆς μύτα πιάστικες στήν ἔσθερα!

Πιστεῖς τὸ κλειδί μου πῶς θὰ σὲ δῶνα ἂν παρακλιθεῖ δὲν εἶχα στήν τσίπη μου; Τῆς κάσας μου κρατῶνται τὸ κλειδί, κρατεῖς τὸν Πάπα ἀπὸ τὰ γίγνια. (Γελᾷ) νὰ ἡ ὄρα ἔα νὰ σοῦ ζητήσω καὶ ἄδαι διὰ νὰ μ' ἴδω μέσα στὸ βίος μου; αὐτὸ δὲ μὰς εἴλεπαι. Θυμῶμαι πόσο γέλασαν ὁ μάστορας σὲν τοῦπα παρακλιθεῖ πῶς χροιάζομαι.

Ἦξερα τὴ δουλειά μου; γιὰτὶ σκίφθηκα; ἂν τύχη καὶ μὲ κλέψῃ τὸ κλειδί κανεῖς τὸ μυστικὸ ἀλλάξω καὶ ὡς νὰ ἔρη κειρὸ τὴν κάσα μου ν' ἀνοίξῃ τὴν ἀδεαζῶ γῶ. μ' αὐτὸ τὸ σιδεράκι, τὸ περίφημο, πάντοτε σὰ νὰ εἶναι σιδερόχορτο.

(Προχωρεῖ πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου).

Διαλέγω τὴν πῆρνω τὰ καλλιτέρα, καὶ ἀφῶ τὰ χῶσω μέσα στὴν κρυφῶνά μου ἄς ἔρθῃ ἡ ἀρεντιά τῆς πύχει τὸ κλειδί, γὰρ νὰ διαλέξῃ τ' ἀποδουλοσύνη μου καὶ ἂν μὲ φροτίσει (Μιμνεῖται τὴν φωνὴν τῆς) πούναι [τόσα πράγματα

τοῦ μούλεγες πῶς ἔχῃς; Κάνω τὸν κοῦτο.

Ἄλεποτόμαρό μου εἰς ἐνέργειαν.

(Καθεθεῖ τὸν ὄλχρον καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν θέτωρ τὸ ἐργαλεῖον εἰς τὴν ὀπήν· κατόπιν ἐξάγει ἐκ τοῦ θυλακίου του κλειδοφόραρον τὸ ἀνάπτυ, σβένει τὸν ὄλχρον, ὄρ ἀφίρει ἔξω, καὶ εἰσέρχεται. Ἐξίγει τὸ ἐργαλεῖον καὶ κλείει τὴν θύραν ἔσθερ, ὡθῶν αὐτήν).

Χαριτωμένη κλειδοφαναράκι μου μὲ τὴ βροθιά σου θὰ ἐργάζομαι χωρὶς καμμά σου ἀκτινα ἔξω νὰ φανῇ, ἀπὸ τ' ἀριστήρι καὶ ἀπ' τὴν κλειθρονά.

(Περὶ τὴν πιστόλαν εἰς τὴν ζώνην του).

Κρῦψαι καὶ σὺ ἀθάνατη πιστοῦστρά μου. Ταμπουρωμένος βρισκῆται ὁ γίγναται σὲ κλοῦθα ὀτσάλινα καὶ ἀτρέπητη; ...

(Ἐρευνᾷ τὰ στυλεῖα καὶ τὰς διαφόρους θέσεις τοῦ δωματίου καὶ ἐξάγει διάφορα χερμά).

Λαχμοφόροι ἔθνηγες; στήν τσίπη μου. (Γὰς κροῖται). Πιστωτικαί! ἄς μείνουν εἰς τὴν θέσιν τους διὰ τὴν Κασταλίαν τὴν μελλόνουμρον.

Μπρέ θά σί κάμω εἴ-τυχη, κατὰλαβες ;
θά ξελοπωδυτιάσης· αὔριο ντιστεγάς
θά καμαρώνης εἰς τὰ πεζοδρόμια,
καί στά σαλόνια θάσαι περιζήτητος !
Βάλτε στήν τρύπα· γύριστο μιὰ δεξιά
κι' ἀριστερά ἄλλαις ὄσο καί τελείωσε·
τράβα τήν πόρτα τόρα ! (Προεῖται τήν πιστόλα)

(μετά εἰνος στιγμῆς ἀκινήσιας).
Μπρέ δὲν ἀκούω τίποτε !... τί διάβολο
κ' ἐγὼ ἔχ' ἀκούσει κρότο, σούριμο ποδιῶν...
λές νά μὴ εἴν' κἀνάνας· νά γελάστηκα ;
(περιφέρεται)

θά σκάσω· θά πλαντάζω· θά μούρηθῃ κακὸ !..
(ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ διὰ τοῦ γρόνθου του τὴν θύρα)
Βοήθεια ! ἀνοίχτε !... φέρτε σίδερα
κομμάτια νά τὰ κἀνῃ ... τρέξτε γρήγορα.
(Ἄκροατα). Καί ποῖος θ' ἀκούση ἀπὸ 'δῶ πού 'θρίσκομαι;
'Ἀλλοίμονό μου, χάθηκα, ἐπίνγηκα ! ...

(Ἄτιρίζω τὰς σακκούλας).
... Τί νά σας κάμω μπρέ σακκούλαις ἄθλιας,
γεμάταις μέ χρυσάφι ἕως τὸ λαϊκὸ ;
τί νά σας κάμω μετοχάϊς, χρυσαζιά,
ὅταν πθάνω ἐδῶ μέσα σὰν σκυλί ;
Στὸ διάβολο νά πάτε (πετᾷ ἀνὰ ἐν δία τὰ διάφορα

[* σμήματα] κἀλλιο νάσαισε
γαλίτται, παξιμάδικ, ξεροκόμματ' !
Πόσο βροχάει νησιτικὸς ὁ ἄνθρωπος ! ...
Ἐδιάβασα στήν κάσα ἑνας κόκκορας
πὺς βύσσηξε τρεῖς 'μέραι· νῦν' ἀλθινό ; ...
κ' ἐχάλασα τὸν κόσμο γιὰ τὸν κόκκορα
πού 'φαγὰν οἱ μαστόροι. Μπρέ στ' ἀλθινὸ
'θρίσκομαι ἐδῶ κλεισμένος ... (Προσπαθεῖ νά ἐκδώσῃ τὴν
[θύρα] μὲν τρελλάθηκα ;
μὴν εἶμαι ὑπνοβάτης ἢ βουρκοδάκκος ;

(Εἰς μιὰς σακκούλας, ἐξ ἧς ἐχρήθησαν κατὰ τὴν πτώσειν
τὰ χρυᾶ νομίσματα, ἀμβλινῶν δὲ καὶ τὰ κτυπᾷ).
Ὡ ἦγε ! ὑποῦ θερικίνες τὰ στήθη μου,
σ' ἀκούω τόρα σὰν κερκάνη νεκρική.
Πόσαις 'μέραις θά βροτάζω ἀρὰ γε
χωρὶς νά φάω, χωρὶς νά πῶ ; Ἄλλοίμονο ! ...
Νά τὰ μαζέω ὁ ἄμωρος λεπτό, λεπτό,
ἀπ' τὴν ψυχὴ μου ἔξω κάθε ἀπόλαυσι
νά τὴν πεταξῶ σὰν τὸ τζουφλι λεμονίου,
τ' ἀντιά μου νά τὰ κλειῶ στῆς φωναῖς φτωχῶν,
στά κλάματα τῆς γῆρας καὶ τοῦ ὄφρανοῦ,
καί τόρα πού ὁ ἔρωτας ζωντανέψε
τὰ νεκρωμένα στήθη μ' ἀπ' τὴν παγωσιά
—τῆς ἀδικερσίας, ἐξ τῶν ἐτῶν—
νάρθω μέσα στὸ βῆθ μου ἔτσι νά γυθῶ ; ! ...
κι' ἀντί πού ἦταν χρηματωκοιδώτι
νά γίνῃ κάσα νεκρική ; (φωναίει) ἀνοίξτε μου ! ...

(Περιφέρεται παραφῶως).
Τὸ αἰμά μου ἀνάθει, σόνω, πνίγομαι
φῶς, φῶς ! ἀέρα ... χάθηκα ... βροθίκα ! ! ...
(Καταπίπτει ἐκείθην, λουμάτων διὰ τῶν χειρῶν του
τὰς ἐπὶ τοῦ θαπέου σακκούλας καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῆν
μῆν).

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ
ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ Β΄

[Κωνσταντῖνος, ὁ Στ. συλλληρθεῖς συνομιλοῦν
κατὰ τῆς φηρῆς τοῦ Εἰρήνης μετὰ τῶν ἀξιωματι-
κῶν τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀμενίας, εἰσάγεται εἰς δίκην
διὰ τῶν ραδιοσυρῶν τοῦ μεγάλου λογοθέτου Σταυ-
ρακίου καὶ τοῦ πρωτοσταθίου Ἀστίου, καθ' ἣν
καταδικάζετ' ὑπὸ τῶν δικαστῶν εἰς τέρλων. Τοῦ
παρανόμου δικαστοῦ κ' οὐ προσηύει αὐτός ὁ ἕτερος
τῶν ραδίουφων Ἀστίος, ὁ δὲ Σταυρακίος παρί-
σταται ὡς ἐπιτρόπος τῆς Βασιλείας. — Εἰσάγεται
ὁ Κωνσταντῖνος δεισιμῶς, καὶ περιουλοῦμένος ὑπὸ
προσφῶν ἰδιωτῶν. — Ὁ Σταυρακίος ὑποκλίνεται πρὸ
αὐτοῦ διερχομένου].

Κωνσταντῖνος (ὄψηλοφρόνως)
Κακίστην κομφώδιον παίζετε ἐδῶ,
καί, ἀν δὲν ἀπαύτωμαι, εἴτε ὁ ἦρωας τῆς.

Σταυρακίος
Ἐάν τοῦ κράτους τὸ συμφέρον, Αὔγουστα,
καλήτη κομφώδιον...

Κωνσταντῖνος
Ἀθροδέστατε!

καταρτίσαν ἐν τέλει τὴν ἀλωπεκίαν
καὶ δεῖξον τὸ τραχηματικόν σου πρόσωπον.
Καὶ ὅταν προσκινῶσιν, ἄνθρωποι ὡς σὺ,
γλενάζουσι, καὶ δάκνουσι ἀσπαζόμενοι,
καὶ μειδιῶντες δολιχητριάζουσι ! ...
Τοιαῦτα, ὡς τὸ ἰδικόν σου, πρόσωπα,
οἱ ποιηταὶ καλοῦσι πρόσωπα κινῶς,
οἱ δὲ σὺνδουρῆγαί καλοῦσι χαλίαν ! ...
Ἐμπροσθε, πανουργεῖ δεῖξον τοὺς ὀδόντας σου·
θῆλω νά μάθω πῶς ἐπλητῆριον
ἐπὶ πρῶτον ἐπὶ ἐνστάλαξιν
εἰς τὴν ψυχήν μου, ἢν κρυφίως ἐδάκνον.

Σταυρακίος.
Οὐδέποτε ὑπῆρξ ἀναιδιαντίας
καὶ ὀλίγοι τῆς δὲ εὐλακρινείας μου
θά λάβῃ πείραν πάραντα ὁ βασιλεὺς.

Ἡ δὲ τοῦ δικαστῆρος ὁ ἔπος οὐ φωνῆ.
— Εἰρήνη τῆς Αὔγουστα ἐν ὀνόματι,
ἐγὼ, ὁ πρωτοεῖδικτος Σταυρακίος,
τοῦ ὄφρανο Λογισθῆς καὶ πατριῆκος,
τῶν Κωνσταντῖνον ἱκτον, αὐτοκράτορα
καὶ μετὰ τῆς μητρὸς συμβασιλεύοντα,
ἐνώπιόν σου καταγγέλλω σήμερον,
ὡς σέδικτὸν τοῦ κράτους δικαστήριον,
ὡς ἐπιδοουλεύοντα τὰ συμφέροντα
τοῦ κράτους, καὶ κρυφίως συνομιλοῦσαντα
κατὰ τοῦ θρόνου τῆς σερπητῆς αὐτοῦ μητρὸς,
ὡς προσκινῶντα νά ἐγείρῃ τὸν στρατὸν
εἰς στάσει, ὡς ἐρχόμενον εἰς μουσικὰς
συναρνήσεις μετὰ τῶν ὑποτελιῶν,
καὶ συλληρθεῖντα τέλει ἐν στιγμῇ, καθ' ἣν
ν' ἀπέθῃ εἰς Ἀσίαν ἡτομαζέτω,
ἵνα ἐπιθῇ εἰς μετὰ τοῦ στρατοῦ
καὶ ἐκθρονίσῃ τὴν σερπητὴν μητέρα του.

Ἄστιος
Αὔγουστα Κωνσταντῖνε ! ἔγλημα φρικτῶν
σεῖ ἀπέδῃ. Ἦδὴ ἀναμένωμεν
τὴν ὑπαρξοσίαν σου. Ἀπακρίθητι !

Κωνσταντῖνος (ἐκπληκτικῶς)
Φωνὴ γνωστή μου αὐτῆ.

Σόγης τῆς Περσίας.

KANAI. — Τὸ ξενοδοχεῖον ἐνθα ἀπέδωσαν ὁ Χαροίλαος Τροκυπίης.

(Πληροῦται πρὸς τὴν εἰδίαν καὶ πα αὐτῆς κα-
λῶς ὡς ἄν Ἀστίος).

Ὁ Ἄστιος !
καὶ προεδρεύει τοῦ δικαστηρίου μου ; ! ...
— Ἐλαίνε ! ὁ μέγιστος γῆρας σὺφωμένος
πρὸ τῶν ποδῶν μου, σήμερον ἐτόλημτος ;
ν' ἀνέθῃς τρεῖς βαθμῶς ὑψηλότερον ;

Ἄστιος
Τοιαῦτα τῶν βαθμιῶν ὁ προσωριμῶς·
οἱ μὲν ἀνέρχονται, οἱ δὲ κατέρχονται.
Κωνσταντῖνος
Ἐνώσοις ποινῆς καὶ εὐτελείσταται !
τί παρ' ἐμοῦ ζητεῖτε ; ... ν' ἀπολεγηθῶ ; ...
πρὸς τίνα ; ... τίς ἐδῶ ἐμοῦ ἀνώτερος ἢ
Ἄστιος

Ὁ νόμος.
Κωνσταντῖνος
Ἄλλ' ὁ νόμος εἶνε σέδικτος,
ὅταν κ' εἰ λατιουργεῖ αὐτοῦ τὸν σέδικτον
καὶ δὲν τὸν ἀπὸ ἄχουσι. Σαῖς, ἄθλια !
οἱ ἀνακαπιθίνοντες εἰς τὸ ἐγλημα
κ' εἰς πᾶσαν ἀτιμίαν, εἰθε ἱκαναὶ
περὶ τῶν νόμων τῶν νά καλήσαντε
ἐδῶ, τοῦ βασιλείου σας ἐνώπιον ; ...
Ἐγὼ νά ἀπολεγηθῶ πρὸς σας ; ... ποῦ !
Ἐγὼ, εἰς βασιλεὺς πορφυρογέννητος,
νά δώσω λόγον τῆς ἐμῆς διαγωγῆς
πρὸς τὸν ἐνώσορον τῆς αὐτῆς τὴν ταπεινόν ;
Ἐγὼ... κ' ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ τῷ σερπῶ,
ἐνθα τὸ φῶς τὸ πρῶτον εἶδον ; ... ἕ, ποῦ !
[Παρατρέφει διὰ γλεναστικῶν βλέμματος τοὺς δι-

καστὰς καὶ δάττει εἰς νεοκίον καὶ σερρατικόν
γῆλωσι].

— Οἱ δικαστὰὶ ἀκόμη ἀναμένουσι
τὸν βασιλεὺς τὸν νά ἀπολεγηθῇ ! ...
— Οὐτιδιανὶ ! ἐάν δὲν ἦμην βασιλεὺς,
θά σας κατέπτυν ! ... λαῖπὸν δικαστὰς
ἀπολεγῆν μου δὲν ἔχω διὰ σας ;
οὐδὲ θά ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς λόγους μου
ἵνα κατέλθωι τσοῦτον χαμηλά,
ὅσον τὸ ὄφρα τούτου τῆς ἐξέδρας σας ; ...
διότι, ὅστις θέσιν ὑψηλὴν κρατεῖ
κακῶς καὶ παρ' ἀξίαν, δὲν ἀνέρχεται
ἢ ἀνοδὸς αὐτοῦ καλεῖται κρημνισμός,
τὸ ὄφρα δὲ ἐκείνο βάλως λέγεται ! ...
Νά ἐπανεῖθω θῆλω εἰς τὴν φυλακίαν.

(Διὰ ὄνομα πρὸς τὸν ἑσθὸν. Ἐναναζέτω αὐτὸ
τοῦ φάκα κ' ἀναλυσθῆσιν αὐτὸν. — Ἐκ τῆς
θύρας, σερρατῆρος, πρὸς τὸν Σταυρακίον)

— Ὅταν ἀπερασίσης δὲ, Σταυρακίε,
νά με δολοφονήσης, σὲ παρακαλῶ
μὴ μεταχηρισθῆς πρὸς τοῦτον τὸν σακπὸν
δολιχητριασμένον ἐγγχερίδιον,
διότι τοῦτο ν' ἀπολεγῇ πικρῶν.
εἰν ἄκρατὴ γῆ· σα σου... ἢ γῆλωσά σου...
[Ἀπέρχεται κρημαίων καὶ ἀποδοουμένος ὑπὸ
τῶν προσφῶν.]

[Μετὰ ταῦτα ἀποδοουσι σερρατῶν, καθ' ἧς ἐκθί-
δοται ἢ κατὰ τοῦ Κωνσταντῖνου ἀπόρασις, κατὰ
διὰ ἔξουσι αὐτὸν εἰς τέρλων. Ἡ Εἰρήνη μετανο-
οῖσα ζητεῖ τὴν σωτηρίαν τοῦ υἱοῦ τῆς, ἀλλ' ὁ Σταυ-
ρακίος, ἐπιπέθειος κρημῆν γῆρῶν, διὰ τινος ψευδο-

προφῶτου Παγκρατίου πονηροῦ τοῦ, ὅστις προλή-
γει εἰς τὴν Εἰρήνην τὸ κινώτερον μέλλον. Κατὰ
τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην ἔρχεται Ἰταλλὸς ὁ Θεο-
δότη, σὺφωτος τοῦ Κωνσταντῖνου, ἧς ἔχει νά τὸ
σὺφῶν τῆς παρὰ τῆς Εἰρήνης.]

ΣΚΗΝΗ Η΄
Θεοδότη (πρὸς τὴν Εἰρήνην)

Ποῦ εἶν' ὁ συζυγός μου ; ... Τὶ τὸν ἔκαμας ; ...
τὸν συζυγόν μου θῆλω... καὶ τὸν ἄνδρα μου !
ἐγὼ, ἡ Θεοδότη ἡ βασιλείσα,
σου ἡμιλῶ, Εἰρήνη... ἀπακρίθητι !
πού εἶνε ὁ υἱός σου ;

Σταυρακίος
Παρεφρόνησι.
Θεοδότη

[Μὴ ἴσως πού στήμη τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν
γυμῶν καὶ μετὰ τοῦτο κρημνισμένη εἰς τὰ γόνατα
παρὰ τῆς Εἰρήνης].
Αὔγουστα ! ... τὴν μακίαν μου συγγνώμην,
Φρικτῶδες, ρίγες ἔμποδιον, ἀπάσιος
μῆγα τῶν ὄτων μου ἀσέθη ψίφρος ...
Ὁ βασιλεὺς πού εἶνε, ... τὸν ἐπιτρέψωσαν...
[Ἡ Εἰρήνη ἀποστρέφει τὴν κεφαλὴν].

Ὡ ! θά παρεφρονήσω, μήτε... λάλησον.
Μὴ ὑπιστρέψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὴν κεφαλὴν...
ἡ σιωπὴ σεῖ μὴ δολοῖ ἀπασία ...
Ποῦ εἶν' ὁ Κωνσταντῖνος ; Ἀπὸ τῆς στιγ-
[μῆς,
καθ' ἣν ἀπ' ἐμπροσθέν μου τὸν ἀνησπῶσαν,
δὲν ἐπαναίδον ἔκατα αὐτόν... Εἰπέ,

επί: πού είνε ἡδὴ; ... ἂν ἐν φυλακῇ, ἀπόστειλον ἐκεῖ κ' ἔμὲ πλῆσον του' ἂν ἐν τῷ τάφῳ, ὧ, φρονεῦσατε κ' ἔμὲ! ... (Ἀκούεται θρόνος, ἔξωθεν καὶ βήματα, προσάγεται δὲ ὁ Κωνσταντῖνος, τυρλός καὶ κρατῶμενος ἐκ τῆς γεινῆς ἀπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φρουρᾶς (!). Ἡ Εἰρήνη ἀποστρέφει τὴν κεφαλὴν μὲτα φρονέει.

ΣΚΗΝΗ Θ'

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ καὶ οἱ ἈΝΩΤΕΡΟΙ (Θεοδότη στερεομένη καὶ βλέπουσα αἶμα ἐν τῷ Κωνσταντίνῳ ἀναπνεύσας, βαλλὼν α' κραυγὴν τρόμου, καὶ σπεύδει πρὸς αὐτὸν ἑξῆλλος.)

*ΑΙ. Κωνσταντίνε! Παντοδύναμη Θεέ!... Εἶσαι τυρλός; ... σὺ εἶσαι; ... σὺ! ὁ βασιλεὺς, ὁ σύζυγός μου;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Θεοδότη ... εἶσαι σὺ; Θεοδότη

*Η ΣΥΖΥΓΟΣ σου ... καί, ἦ Θεοδότη σου!...

(Πρὸς τὸν ἀξιωματικόν, ἀποθνήσκει αὐτόν:)

— Ἀπομακρύνθητι! ἀνάγκη εἰς ἐμὲ! οὐδεὶς θὰ δυνῆθῃ ἐκ τῆς ἀγκάλης μου νὰ ἀποσπᾷ τούτον ... Ἄθλιοι! μακρὰν!

(Ἐναγκαλιζέται τὸν Κωνσταντῖνον παραρρήτως.)

— Ἐλθέ, ἔλθέ πλῆσον μου ... ἂν ἔχασες τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ φῶς σου, ἔχω ὀφθαλμούς καὶ διὰ σὲ ἐγώ, γλυκὲ μου σύζυγε! ...

Θὰ βλέπεις σὺ μὲ τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα ἐντὸς τῆς ἰδιότητος μου; εἶνε ἀρεστόν ... Καί τὶ πρὸς σὲ ὁ θρόνος, ἂν ἀπόλασες; ἐγὼ σοὶ δίδω θρόνον ἀνεκτίμητον, σοὶ δίδω τὴν καρδίαν μου; βασιλεῖον θὰ ἔχῃς τὴν ψυχὴν μου; εἶν' ἀπέραντος καὶ πού γίνουσι τούτου βασιλείου σου πλεῖστον, καὶ μάλλον ἐτι ἀσφαλές, διότι δὲν θὰ δυνῆθῃ ἡ μήτηρ σου νὰ βασιλεύσῃ ἐν αὐτῇ οὐδέποτε! ...

Ἀναγνώσκωμεν ἐντείνων βακτρῶν σου θὰ εἶν' ἡ Θεοδότη σου καὶ συνοδός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

(Ἐναγκαλιζόμενος αὐτήν)

*Ω Θεοδότη! σύζυγε μελιγγίσιος! τὰ ἄλλα μου κατέστειλαν οἱ λόγοι σου.

Θεοδότη (ἔξηλαμένη)

Ναι, φύγωμεν ἐντείνων τὸ ἀκρίσιον ἀνάκτορον σου τοῦτο πρόμον μὲ γυνῆ καὶ διὰ τὴν ζωὴν σου. *Ω! εἶνε φοικτόν! ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ, ἐνθά γεννηθεὶς εἶδες τὸ φῶς, σοὶ ἀρηρῆθη σήμερον, καὶ σὲ ἐσπέρισον αὐτοῦ θηριώδως ἐκεῖνη, ἤτις τότε σοὶ τὸ ἔδωκεν!

*Α, δυστυχίης μου βασιλεῦ καὶ σύζυγε, ἃς φύγωμεν τὸν τοπον τὸν κατάρτατον!

Εἰρήνη (τῷ Σταυρακίῳ)

Τοὺς δύο τοιούτους ἀποστελεῖτε ἐμὸς εἰς Λέσβον; ἃς ἀπέλθωσι βασιλικῶς.

Κωνσταντῖνος ἐκπληκτός

Ποῖαν φωνὴν ἀκούω;

(Ἀποσπᾶται ὀρηκτικῶς ἐκ τῶν ἀγκάλων τῆς Θεοδότης)

Τίς φώλιση; !...

Δὲν ἦτον αὐτὴ τῆς μητρὸς μου ἡ φωνή;... εἶνε παρούσα, ἢ ὁ ἄτης ἦνοιζε καὶ ἡ φωνὴ ἀντήχησε τοῦ Σατανα, — διότι καὶ ἐκεῖνη ἴσων ὄμιον ἔχῃ πρόπει; — Ἄλλοι, Θεοδότη μου; εἶνε ἐδῶ παρούσα καὶ μὲ βλέπει;

Θεοδοτη

Ναι.

Κωνσταντῖνος

Ἐξήγησόν μου, μήτηρ, τί ἐκέρδιες εἰς νύκτα ἐμβυθίσασα ἀτέρμονα καὶ ζῶσον τὸν υἱὸν καὶ βασιλέα σου; Μὴ εἰσπλασιάσθη ἡ ἡμέρα σου; μὴ ἄρα γὰρ θὰ βλέπῃς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τῆς αὐρῆς ἀπλοῦν τὸν ἥλιον; ...

Πλησίασον νὰ βιάσῃς εἰς τὸ κῆμα μου περιφρωτέραν πόρα, τὴν περιφρωρᾶν σου; τὸν ἀπορρηκωθέντα θεσον θρόνον μου ἐπὶ τοῦ ἰδίου σου, ὑψηλότερον νὰ ἀναβῆς, ἵνα ταχέως κρηνησθῇ, καὶ συντριβῇ εἰς πλεῖστον τεμάχια!

*Α! ἂν σὲ ὀνομαζοῦν, μήτηρ, λικαιτικῶν, καὶ τοῦ θηρίου συκερᾶντος θὰ κληθῶ; δὲν ἔχεις πλέον ὄνομα καὶ τίτλον σὺ; σ' ἀποκαλοῦ — Εἰρήνη! τοῦτο σοὶ ἀρεσὶ, κατάρτατος!... κατάρτατος! ...

(Πίπτει λιποθύμως εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Θεοδότης. — Ἡ Εἰρήνη ἀποστρέφει ἐν σπῆκ τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς χεῖρας τεταμένας πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον, ὡς ἐὰν θέλῃ ν' ἀνορθῇ κατὰ τῆς ἀγᾶς. — Οἱ Σταυρακίος καὶ Ἀλέξιος ἀποστρέφονται τὰς κεφαλὰς ἀντιθέτως. — Εἰκόνιν.) — Αἰδαία.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΝΟΣ ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

[Ἐκ τῆς νέας σειράς τῶν ἀνεκδοτῶν διηγημάτων τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου ΜΠΟΕΜ ὑπο τὸν τίτλον «Γοργὴ ἐνὸς ρεπόρτερ», δημοσιεύομεν σήμερον τὸ ἀκόλουθον διήγημα:]

*Εὔχθη νὰ τελειώσῃ ἑνωρίς τὴ δουλειά του στὸ γραφεῖο, αὐτὸ τὸ ἀπόγευμα. Εἶχε μὴν ὄρα καιρὸ ὡς τῆς ἔξου θὰ πῆγαίεν νὰ πᾶρῃ τὴ γυναῖκα του γιὰ τὸν περίπατον. Καὶ καθὼς βγήκε ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, στάθηκε στὸ δρόμο καὶ σκέφτονταν: Νὰ πᾶν ὡς τοῦ Ζαχαράτου, ἢ νὰ τραβῆξῃ στὸ σπίτι του; Μὴ ὄρα προτίτερα σήμερον ἀπὸ ἄλλοτε; Ἡ Βάσω δὲν θὰ εἶχε ντυθῆ ἄκομα; θὰ τὴν εἶρασε ἀπάνω στὴν τουκαλέττα τῆς. Μπροστὰ στὸν καθρέφτη μὲ τὰ μαλλιά μουστρετωμένα ἄκομα; τὴ μικρὰ δαχτυλάκια τῆς θὰ ἴσασάν τώρα τὰ δύο μπουρᾶν γύρω στους κροτάτους τῆς, πού τὴν ἀκύνουν πρὸς ὀμορφὴν μὲ τὴ λεπτὴ φάθα καὶ τὴν ἀγνὴν ἀσπρὴ γὰζα τῆς; δὲ ὄχι ντυθῆ ἄκομα; ἢ κορσὲς τῆς μοναχῆ θὰ τῆς ἐσπρίγγῃ τὰ στήθη; ὁ λαιμὸς καὶ τὰ μπράτσια ἰδύγμυνα, πούδραρισμένα; τὸ μεσοφύδι κατὰσπερ, ἴσα μὲ τὸ γόνυ; οἱ μεταξωτὲς μαῦρες κἀλλοτες

τεντωμένες δείχνοντας ἰδύγμυτες τίς γὰμ περ, τὰ κίτρινα μπουττοῦνια ἀπὸ πεσο ρωσικὰ βρῦκωμένα τῆς ὄρας; — ὀπλᾶ στὸν καναπέ τὸ μαῦρος φόρεμα καὶ τὸ ἀνοιχτόχρωμο κορσάκι, παρεκὶ σὲ μὴ ἀκαρεκλῆ ἢ φάθα τῆς, τὰ γάντια τῆς κ' ἢ ὀμπρέλλα τῆς. — Ὄχι, δὲ θὰ πῆγαίεν στυ Ζαχαράτου. Θὰ πῆγαίεν ἐπίτι; θὰ παρίστακε στὴν τουκαλέττα τῆς γυναικίονος του κἀπὸ ζωντας σιγνῆρα, καὶ στίς ἐξ ἰθαύματιν μαζὶ κ' εἰ οὐδὲν περίπατον ὅπως καθε μέρα.

Καὶ μὲ τὸ γογγύον τὸ βῆμα τὸδβαλε γιὰ τὸ σπίτι. Εἶτανε ὄμορρο παιδί; τριάντα χρόνον; ὄψηλός, μὲ κασταῖο μουστάκι καὶ μὲ γλυκὰ μάτια; βρακαλιστὴ ἴσως, ἀλλὰ ἄνθρωπος πού εἶχε μέλλο. Εἶχε μὴν σὴν ὑπαλληλία ἀπὸ καιρὸ, κ' ἀπὸ μέρη μὲ μέρη περίμενε τὴν προαγωγή του. Ἀλέγρος καὶ χαριτωμένος πάντα, εἶχε κἀποτε χαρισωλέωντας, ὅτι τὸ μόνο του λάθος πού ἔκαμε, εἶταν νὰ παντρευθῆ πρὸς τὸν υἱόν. Τὸ ἔλεε αὐτό, ἀλλὰ δὲ τὸ πῆσται. Τὴ Βάσω τὴν πᾶρε ἀπὸ ἀγκυπῆ; χωρὶς νὰ καταλάβῃ κ' αὐτὸς πῶς, βρέθηκε μὴ μέρη παντρεμῆνός ἰδῶ καὶ οὐδὲν χρόνιον. Εἶταν κορίτσι ἐνὸς ἐμπορίου πού ἔνα κρᾶχ στὸ χρηματιστήριον αὐτόν τὸν ἔφερε στὸν τάφο καὶ τὴν γυναικίονος καὶ τὸ κορίτσι του σὲ μεγάλη στενοχώρια. Τὴ Βάσω τὴν προτογώρισε μὴν ἀνοιξιάτικη μέρα στήν Πεντέλη. Ὄταν τὴν πρωτόεισε τοῦ ἄρεος μοναχῆ. Κωνσταντῖνος ἀπὸ τῆς ἀπὸ τὰ κλωνάρια μὴς θεορατῆς λαικῆς. Γύρω τὰ πεῦκα τῆς Πεντέλης, τὰ ὄμορρα βουνάκια, τὰ κρῖνα νερά, τ' ἀνοιξιάτικα χερτάρια καὶ τὸ γλυκὸν τ' οὐρανεῦ, τῆς ἔδωκεν ὀμορφιὰ περισσύτερη ἀπ' ὅση εἶχε; τ' ἄγερί πού μέρδεσε τὰ μαλλιά τῆς ἐκεῖ πού κωνσταντῖνος, τῆς ἔδωκεν περίσσια χάρη, μὴ κἀκοίνη γὰζα πού ἀνέμιζε στους ὄμους τῆς, τὴν εἶρασε πρὸς χαριτωμένη ἀκομά. Τὸν τὴν συστήσαν ἔκει. Καὶ σὲ μὴ μέρη μὲσα στήν ὄμορρη αὐτὴ ἐξοχὴ τῆς Ἀπτείας, τὴν ἀγάπησε. Ἐκεῖ πέρα ἔκαμε μαζὶ τῆς τὸ βραδινὸν περίπατον. Μίσα σὲ πεῦκα κολοουθῶντας; τὸ πράσινο μονοπάτι πού φέρνει ἔκει στὸ πανέμορρον ἐρείπιον τοῦ μαρμαρένιου «Παλατιοῦ τῆς Δουκίσσης»; εἶπαν κουβέντες καὶ λογάκια γλυκὰ. Μίσα στὸ φανταστικὸν καὶ θλιβερόν ἐκεῖνο ἐρείπιον μὲ τὴ μαγικὴ ἐρημιά τριγύρω του καθὼς γυρίζῃ μίσα στ' ἄχαρ ντυθῶντας του καὶ στήν λησμονημένη αὐλή του, μὴ μὲλαγ-γολιὰ του; ἐπίκου καὶ τοὺς δύο πού οἱ καρδιὲς τοὺς ἐκοίχαν πρὸς πρὸν. Καὶ σὲ γύρισαν πίσω ἀπὸ τὸ ἀρχοντικὸν Μοναστήρι, ἔκει κοντὰ στήν ἐκκλησιούλα τῆς Ἁγίας Τριάδος, στήν ἄκρην τοῦ νεροῦ πού βγαίνει ἀπὸ τῆς γῆς, τοὺς φάνηκε καὶ τῶν δύο πῶς τότε γνωρίζονταν οἱ ψυχῆς τοὺς, πού ἂν ἐκλείονταν ὄχι καὶ τὸ φυσικότερον πρᾶγμα, πῶς τότε ἄκομα δεθῆ ἰ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο, πού ἂν χωρίζονταν, δὲ θὰ μπορούσαν νὰ ζήσουν πιά. Κἀθῆσαν στή λουλουδιάρηνην πρακίον στρώσῃ του χερτάριου, ἀποκατὰ ἀπὸ τῆς θεόρατης λευκῆς, πλάι, πλάι καὶ ρέμ-

γαζαν. Οἱ τεράστιοι κλάδοι ἔκαναν ἕνα μαγικὸ γαλάζιον ὄλο ἀπάνω στὰ κεφαλάκια τοὺς, τὰ πευκιά τῆς ἀνοιξῆς γύρω τραγουδοῦσαν τὴν εὐτυχίαν τοὺς ἐκείνη τὴ στιγμῇ. Πέρα στὸ βάθος τοῦ ὄλου, ὁ κάμπος κάτω ἀπὸ τὰ βουνάκια ἐξέφυγε ὀμορφῶς, χρυσομένος ἀπὸ τὸν ἥλιο. Τούτοις ἀπὸ πρὸς τὸν ἀπὸ τὸν ἥλιο, ὁ κάμπος κάτω ἀπὸ τὰ βουνάκια φαίνονταν πῶς ἐγγίξε τὴ θάλασσα τοῦ Φαλήρου. Πιτὲ ἄλλοτε δὲν εἶδαν τὸ Λυκαβηττὸ ἔτσι ὄμορρο, τὴ θάλασσα εἶται γαλάζια. Ὄμορροτερο μέρη γὰρ ἀπὸ δὲ θὰ βρίσκονταν ἀπ' ἐκεῖνο. Καὶ εἶτανε πῶς εὐτυχισμένοι ἔκει, πού λησμονήθηκαν πολλὴ ὄρα.

Ἡ παιδικὴ ὄμορρη τῆς τὸν εἶχε συγκινήσει πολὺ, θὰ εἶχονταν στὸ λαμὸ τῆς καὶ θὰ τὴν φιλοῦσε ἀγῶστα, ἂν δὲν τὸν κρατοῦσε ἡ συγκινήση του. Ὄταν γύρισαν εἶχε πρὸς ἡσυχίας. Τὸ πρῶτον δυνατό αἰσθημα ἡσυχίας κομμάτι στὰ στήθη του. Ἡ ὄμορρη βραδιά μὲ γογγύρι, ἐνὸς γύριζαν στὴν πόλη, τὸν ἔκαμε ἡσυχότερο, σκεπτικότερο. Δὲν εἶχε κἀκεῖνα δικαιώματα νὰ φανῇ βάρβαρος πρὸς ἕνα κορίτσι πού μόλις τὸ γνώρισε. Ἀρχισε νὰ βλέπῃ ψυχραιμότερα, πρακτικότερα τὰ πρᾶγματα. Καὶ γιὰ μὴ στιγμῇ ἄρχισε νὰ πιστεύῃ πῶς δὲν εἶχε γίνῃ τίποτε σθερῶ. Μὴ κ' αὐτὴ ἴσως μαζὶ μὲ τίς ἄλλες πού ἀπάνω κανένας στὸ δρόμο, σὲ μὴ συναναστροφῆ, σ' ἕνα χερῶ, σ' ἕνα γλίντι.

Ἐνθουσιάζεσται κανεὶς μαζὶ τῆς μὴν δύο ὄρας κ' ὄστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ἐξάγει καὶ τ' ὄνομα τῆς. Καὶ ἡσυχάζει γιὰ πολλὰς μέρη, ὅταν τὴν εἶδε ἐνὸς βράδι ἔξωρα στὸ θέατρο τοῦ Τσίρα. Τὴ χαριτέρας κᾶ μαζὶ μὲ τὸ χαριτιστικὸν ἐναγινθῆκε μίσα τοῦ ὄλο ὁ κατῶς τῆς ἡμέρας τῆς Πεντέλης. Ἀρχισε τότε τὸ κῶρτε τὸ δυνατὸ, τὸ κωραστικὸ, πού βραδινίζε καὶ κωρνεῖ τὴ ψυχὴ καὶ τὴ σκέψῃ, τὴν καρδιά καὶ τὸ νοῦ. Ραντεβὺ στὰ θέατρα, στή Δεδρόστοιχία, στὰ Φαλήρα, στήν Κημισσιὰ, στὰ Πατήσια. Σ' ἕνα μῆνα κατόπι τὴν ἀρραβωνιάζονταν. Σὲ πέντε ἔξ μῆνας ὄστερα τὴν παντρεύονταν. Τὸρα εἶταν ἡσυχῆς, εὐτυχισμένους. Τὴν ἀγαποῦσε, τὸν ἀγαποῦσε. Ἡσυχὴ ζωὴ; ὅ, τι εἶχε ἀπὸ τὸ μισθὸν τοῦ αὐτοῦ, ὅ, τι εἶχε ἀπὸ τὸν τιποτένην προκὰ τῆς μόλις τοὺς ἔρτανον νὰ ζήσουν. Ἀλλὰ γι αὐτοὺς πολὺ εἶταν κ' αὐτό. Ὄταν ἐξευγε τὸ πρῶν γιὰ τὸ γραφεῖον ἐκεῖνη τοῦ πέντονε τὸ μέτωπό τῆς γέλασθῃ, ὅταν γύριζε τοῦ ἄπλονε τὰ ὄμορρα μαγνολὰ τῆς μαργιόλικα. Καὶ τίτεια εὐτυχία δὲν εἶταν λίγη...

Καὶ ὄμοις παράξενον αὐτὸ τὸ ἀπόγευμα, ἐνὸς γύρισε στὸ σπίτι του, τὸν ἔκαρνε κἀκεῖ ἀσυνήθιστα. Βρέθηκε τὴν πόρτα τῆς εἰσόδου κλειστή. Κἀκεῖ σὸν κρῖος μαχαίρι τοῦο πέρασε τὸ κορμί, τὸ κῆμα, τὴν καρδιά; τὶ εἶχε; γιὰτὶ παρῶχτες τόσο; Τὶ καὶ σὸν εἶταν κλεισθὴ ἡ πόρτα σήμερον; ἴσως νὰ κωρνεύονταν ἄκομα ἡ Βάσω, ὄχι; ὄχι! Μὴν φωνὴν λάμψη μίσα στή μεγάλη ξαρκικὴ ἀστυχία του, φώτισε

μὴν τὸ κοῦδυν; Μὲ πινυλὸ βῆμα ἀρχισε ν' ἀνεβῆκε τὴ σκάλα τῆς κωρνεῖας ἀπὸ τ' ἄλλο μέρη τοῦ σπιτιοῦ. Κ' ὄσο ἀνέβαινε τόσο χτυποῦσε ἡ καρδιά του. Τὰ χεῖρα του ἐτρεμαν ἑλασρὰ κ' ἡ ἀναπνοὴ του γίνονταν βιαστική, βραδεία. Πέρασε τὴν κωρνεῖαν καὶ βγήκε στὸ κορριντόρι; ἡ πόρτα τῆς σάλας εἶταν μισάνοιχτη; ἀπὸ μίσα ἀκούονταν γέλια; σταματήσῃ; μίσα στὸ γέλιο τῆς Βάσως, τὸ ὄμορρο καὶ γογγύ, ἄκουσε μαζὶ κ' ἕνα ἄλλο γέλιο ἐνὸς γι αὐτόν, βαρὺ, βαλὺ γέλιο. Θεέ μου! τί ἐστρεγε; Σίμωσι στήν πόρτα ἀγάλλῃ ἀγάλλια. Δὲν ἔδωκε τίποτε ἀκομά. Τὸ μικρὸ σαλονάκι μὲ τὴ γυμνακίονος τοῦ τοίχου του, τοὺς καναπέδες του καὶ τὰ τραπέζια μὲ τὰ μεγάλα βάζα γεμάτα ἀπὸ πασαλιὲς καὶ τριαντάφυλλα, ἐπλεε σὲ βαθύ μισοφῶτισμα; τὰ παραφωρᾶ εἶταν κλειστά, καὶ τὰ μαντῶ κατέβασμένα ὡς κἀτω, μπουδίζαν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Κρῖος ὄμορρο τὸν ποσικῆς, ἡ καρδιά του χτυποῦσε ὄμορρο; ἐκνεῖς τότε περισσύτερον καὶ ἄκομα δυνατὰ τὰ χεῖρα του γιὰ νὰ μὴ βγάλλῃ φωνὴ πόνου. Τὰ μάτια του κωνσταντῖνος, ἀνεῖχθησαν προμαρμένη, οἱ γροθίες του τεντωθήκαν ἀγριεμένους — Ἀπάνω σ' ἕνα δίδανον εἶταν ἐκπλωμένους κἀπειρος, στὰ γόνατα του καθισμένη ἡ Βάσω μὲ ξέπλευκα μαλλιά, ἡ ἀνοιχτὸ τὸ κορσάκι τῆς, μὲ γυμνὸ λαμὸ, κρατοῦσε μίσα στὰ χεῖρα τῆς ἕνα μπουρῶν, πού τὸ δάγκαναν κ' εἰ οὐδὲν μαζὶ...

Πρῶτη του σκέψῃ εἶταν νὰ ὀρηκθῆ μίσα, νὰ τοὺς πινῆ κ' τὰ χεῖρα του καὶ τοὺς δύο. Ὄστερα ἀνάλαρα πάντα πατώντας γύρισε τὸ κεφάλι του πρὸς τὴν κωρνεῖαν; ἀπάνω σ' ἕνα τραπέζι ἀντικρῶς ἕνα μαχαίρι, ἕνα μπαντζῶ, ἀπ' ἐκεῖνον πού κῶθεν τὸ κρῖος. Τὰ μάτια του κολλήθησαν φλογισμένα κατ' ἀπάνω του. Τὸρα μὲ κῶνον τὸ μαχαίρι θὰ κῶρθε σὲ γίλια κομματια τὸ κρῖος τὸ ἀπιστο, τὸ κρῖος τὸ ἀπιστο, τὸ κρῖος τὸ ἀπιστο, τὸ κρῖος τὸ ἀπιστο. Ἐκαμὲ δευτέρον κῶνυμα πρὸς τὸ μαχαίρι, ὅταν ἔξωρα στάθηκε ζαλισμένος, τρέμοντας. Ἀκούονταν τὰ χεῖρα του σὸν τοῦχος κ' ἀκούονταν τὸ κεφάλι του, καὶ σταθῆκε ἐκεῖ μὴν στιγμῇ. Ἀπὸ τὸ σαλονάκι τὰ γέλια ἀντηχοῦσαν γοργότερα, κρῖος φλοῦ ἀκούστικῆς. Ἐκεῖνος ἀπόμεινε στή θέση του. Ἐνωθε ξαρκικὰ στὰ σπλάχνα του πῶς κἀτι πολὺ λεπτό, πολὺτιμὸ πρᾶγμα συντριβόνταν. Ὄχι ἡ εὐτυχία πού ὀνειρεύτηκε, πού δόκιμας, πού ἤλιπσε νὰ δοκιμάσῃ σ' ὄλη του τὴ ζωὴ, χάνονταν ξαρκικὰ κ' ἔμεινε ἐρημος, γυμνὸς ἀπὸ χαρὰ. Αὐτὴ τὴν κλειψὴ πού τοῦ ἔκαμαν, θὰ τὴν πλῆρωναν ἀρεσάτα μὲ τὸ αἶμα τοὺς καὶ οἱ δύο;

στὰ νοῦ του ἀλλιώτικα, παράξενον τὴ φρηγτὴ ἐντύπωσή του, τὸ πόνο του. Νὰ τοὺς ἀκούωσι; Ὄ εὐνοϊσμός του, φυσικὰ θὰ ἰκανοποιούσαν. Ἀκόμα περισσύτερον ἂν σκῶτονε ἐκεῖνη, τὴν ἀπιστή, τὸ τέρας. Ἄλλὰ τὴν εὐτυχία, πού θέλησε νὰ βρῆ κοντὰ τῆς, μπορούσε νὰ τὴν κρατήσῃ πιά, μπορούσε νὰ τὴν πειθῆσῃ πλέον; Ὄ φόνος θὰ ἐξοκῶνταν τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλο θὰ ἐξοκῶνταν καὶ τὴν εὐτυχία του πού ἐξευγε τότε μακριὰ, πολὺ μακριὰ ἀπ' τὴ ψυχὴ του; Τὰ στήθη του φρουσκόνοντας τοῦ ἔστειλαν ἕνα δάκρυ στὰ μάτια; εἶχε τὴ δύναμιν νὰ μὴ τὸ ἀφήσῃ νὰ στάξῃ. Ἐσπρωξε τότε τὴν πόρτα καὶ μπηξῆ ἀγῶς, ἀλλὰ ἡσυχῆς μίσα στὸ σαλονάκι... Ἐκεῖνος πετάχτηκε προμαρμένη στὰ πόδια του, γύρισε τὰ μάτια του ἄκομα γύρω του ζητώντας κἀτι νὰ ὑπερασπῆ τὸν ἐαυτόν του. Ὄστερα ἀπόμεινε βουβός; ἐκεῖνη κατατραμασμένη, τρέμοντας σοριά; στήκε στήν ἀκρην τοῦ τοῦχου μὲ μάτια τρελλῆς, μὲ τὰ χεῖρα τεντωμένα μπροστὰ. Τὰ τριαντάφυλλα κ' εἰ πασαλιὲς ἀπὸ τὰ βάζα ἄρτων βαρεῖά μπουρῶν; τὸ μισοφῶτισμα μίσα στὴ σάλα εἶρασε καὶ αὐτὸ ὄλοκα; ἡ μέρη ἔξω ἔξω...

— Σεῖς, κῶρις, εἶπε μὲ ἐξοχὴ φωνὴ ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, μπορούε νὰ πηγαίνετε... Σεῖς εἶστε ἄνθρωποι, κ' ὀδὲ κἀματὲ δὲ μὲ ξαρκίζε... Ὄριστε!...

Κ' ὄταν ἐκνεῖς γῆγῃς ἐξὼ καὶ τὰ βῆματά του δὲν ἀκούονταν πιά κἀτω στή σκάλα, αὐτὸς ἐξοκῶνθησε:

— Ἡ σειρά σας τώρα, κυρία... Τὸ βραδί πού θὰ γύρισω ἐπιθύμω νὰ μὴν εἶστε ἐδῶ πλέον... Ἐνα ἄμαζι, τὰ ρουχὰ σας καὶ στή μῆτηρ σας... Χαῖρετε!

Καὶ κατέθηκε. Κάτω στὸ δρόμο βράδικῆς, ἡ ζωὴ τῆς βραδινῆς ἀρχισε στήν πόλη. Ὄ κόσμος περπατοῦσε γελαστός, κωμνητικῶντας. Ἀνοιξιάτικη ὄμορρη βροδιά. Τ' ἀμάξια ἐστρεχαν δεξιά, ἀριστερὰ ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς ἀντηχοῦσε ὁ ἴδιος ὅπως καὶ πρὶν, ὅπως καὶ χτές, ὅπως πάντοτε, ἀκόρροτος, ἀκούρατος. Τὶ κ' ἂν πέταξε γιὰ πάντα μὴν εὐτυχία ἀκομά; Τὶ κ' ἂν κομματιασθῆκε μὴν καρδιά ἀκομά;

ΜΠΟΕΜ
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ο ΤΡΙΤΟΣ
ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΔΥΟ
(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Κρίτων. Ἐου φρεῖς γι' αὐτό. Κάτια. Ἀλλὰ ἐνὸς ἐκαρνεῖ. Μ' ἔκαμῃς νὰ χάσω τὴν ἡσυχίαν μου, τὴν εὐνοϊκρινειά μου, τὴν ἀρεσκίαν μου, τὴν εὐθουτητά μου. Λέγω ψευδῆματα τότε. Δὲν εἶμαι πια ἡ ἴδια σὲ κανένα καὶ αὐτὸ δίδει ἀσορμὴ σὲ ὕψους. Γιατὶ νὰ τὸ πῆς; Δὲν τα λέγουν τέτοια πρᾶγματα, Κρίτων!

(1) Ἐν τῇ ἀναλύσει τοῦ ἔργου οἱ κ. κ. κριταὶ ἐξεδήλωσαν ἀπορίαν διὰ τὴν παρουσίαν ἐκ νέου τοῦ Κωνσταντῖνος ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ὄ, ἡκούσαμεν πρὸς τοῦ συγγραφέου δικαιολογούμενον, ὁ Κωνσταντῖνος προσάγεται ἐκ νέου ὅπως διηγήθη εἰς τὸ δικαστήριον ἢ ἐκτελέσει ἀποφάσεις τῶν σπουδαίων. (Σ. Δ. Ὀλ.).

Ἄδικαίς τὴν γυναῖκα, ἂν νομίζω πῶς εἶνε ἀνάγκη νὰ τῆς πῆς σ' ἀγαπῶ γιὰ νὰ το μάθῃ.

Κρίτων. (τρισηρῶς). Τὸ εἶχες ἐννοή- σαι ;

Κάκια. Ναι, καὶ πρὶν το ἐννοῆσαι καλὰ-καλὰ σὺ. Εἶνε πέντε μῆνες τώρα. Ἐνα βράδυ ἐκάθουσαν ἐκεῖ σὲ κείνη τῆ θέσι. (Τῷ δεικνύει μίαν πολυθρόναν εἰς τὴν γυναῖκα). Ὅταν μπῆκα μέσα, σὲ εἶδα ποῦ ἐγενεῖς ὄχρος. Ἦταν ἡ τρίτη φερά ποῦ ἤρχετο στὴ συναναστροφή μας. Καὶ ὅμως ἂν σε ρωτούσε κανεὶς τότε: «Τὴν ἀγαπᾶς αὐτὴ τὴ γυναῖκα ;» θάπαντούσες με δὴλὴ τὴν εἰλικρινεῖα: «Δὲν ἤξεύρω !»

Κρίτων. (Ἐγκωμῆτος). Ναι, ἀλήθεια, δὲν το ἤξευρα, ἔπρεπε νὰ περάσῃ καιρὸς γιὰ νὰ ἐννοῆσω ὅτι ἦτο ἔρωσ, αὐτὸ ποῦ αἰσθανόμεθα γιὰ τὴ γυναῖκα ἐνὸς φίλου μου. Ἀλλὰ ἀργότερα ... ἄχ, γιὰτὶ λοι- πὸν νὰ μάρτύσῃς νὰ στο πῶ ; (Ὡς ἐν ρεμβαμφῶ).

Κάκια. Καὶ ποῦ νὰ εὔρω τὴν δύναμιν νάντισταθῶ ; Ἀλλοίμονον ! (Χαμηλοφώ- ρως). Ἐγὼ σὲ εἶχα ἀγαπήσῃ πρῶτα !

Κρίτων. (Πλησιάζων). Ἐσὺ ; ὦ, Κά- κια ! (Τὴν ἐξαγκαλιέσται)

Κάκια. (Ἀρθητομένη ἀσπιδῶς, χωρὶν νάποσπᾶται). Μὴ ! ἄφυσέ σε, Κρίτων ! Εἶνε ἐγκλημα αὐτὸ ποῦ κάμνουμε.

Κρίτων. Μ' ἀγαπᾶς ;

Κάκια. Ναι, ἀλλὰ δὲν πρέπει.

Κρίτων. Ἄσ' οὐ μάχαζες δὲν εἶνε ἐγκ- λημα, χροστὴ μου ! Ἐγκλημα θὰ ἦταν ἂν μ' εἶχες στὴν ἀγκαλιά σου, χωρὶς νὰ μάχαζες.

Κάκια. Ὅχι ! Πρέπει νὰγαπῶ ἄλλον καὶ μόνον αὐτόν ! (Ἀποσπᾶται ἠρέμα ἀπὸ τὰς ἀγκάλας του). Εἶνε ἐγκλημα ... Καὶ τὸ δυστύχημα εἶνε ὅτι σάγαπῶ. Ἄν δὲν σάγαπούσα θὰ ἦτο τόσῳ εὐκόλου ! Τώρα δὲν πρέπει οὔτε νὰ σε βλέπω, τόσῳ κοντά μου. (Β ἐπινοῶ ἀλλοῦ). Εἶνε πειρασμὸς ποῦ εἴμφορεῖ νὰ μὴ τον νικῆσουμε ὡς τὸ τέλος.

Κρίτων. Ναι. Τὸ δυστύχημα εἶνε ὅτι εἴμεθα τίμιοι ἄνθρωποι.

Κάκια. (Στραβομένη πρὸς αὐτόν, ζωφ- ρωί). Καὶ θὰ μένουμε γιὰ πάντα ! Κρί- των, λυπήσου μὴ δυστυχισμένη καὶ ἀδύ- νατη γυναῖκα ! ... Λυπήσου ἐνα εἶλε σου ἀγαθὸν καὶ εἰλικρινῆ ... λυπήσου μὴ εὐ- τυχία ποῦ κινδυνεύει νὰ χαθῇ ... Φανὲν γυναῖκα καὶ φύγε ! Φύγε γιὰτὶ σάγαπῶ ! Φύγε, γιὰτὶ σ' αἰσθάνομαι τόσῳ μέσα στὴν ψυχὴ μου, ποῦ ὅλοι οἱ ἄλλοι μπροστά σου, μεῦ φαίνονται ξένοι.

Κρίτων. Καὶ γιὰ μὲνα ὅλος ὁ κόσμος εἶνε ξένος καὶ μόνον σὺ ὑπάρχεις. Πῶς νὰ φύγω ;

Κάκια. Τὸ βλέπω. Καθῆκον περὶ σκλη- ρὰ καὶ βαρὺ δὲ, ἐδόθη ἀπὸ τῆ Μίτρα σὲ ἀνθρώπους νὰ ἐκτελέσουν. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ δὲν θὰ φανεῖται δειλοὶ καὶ ἀνάδρσι. Φύγε, Κρίτων ! Προχθὲς μεῦ ὑπεσχέθης ὅτι θὰ φύγῃς.

Κρίτων. Ἄν, ὅπως εἶλεγες, δὲν μάχα- πούσες, τί θὰ ἐκαμνα ; Οὔτε κ' ἐγὼ δὲν ξεύρω ποῦ θὰ πάγωνα. Ἴσως καὶ σὲ μέ-

ρος ποῦ δὲν θὰ μ' ἐδόσεις πλέον ποτὲ ... Ἀλλὰ τώρα ποῦ μάχαζες, γιὰτὶ νὰ φύ- γω ; Μάπως πλησίον σου δὲν εἶμαι εὐτυ- χῆς, χωρὶς τῶφιν, χωρὶς ἀτιμίαν ; Σοῦ ὑπόσχεται νὰ μὴ σου μιλήσω πλέον γιὰ ἔρωτα, ἀλλ' ἄφες με νὰ σου μιλήω ! Σοῦ ὑπόσχεται νὰ μὴ σε ἰδῶ πλέον μόνην, ἀλλ' ἄφες με ἰδῶ νὰ σε βλέπω, νὰ ζῶ ὅπου ζῆς καὶ μέσθ εἰς τὰ μάτια σου νὰ διαβάζω πῶς μάχαζες. Ἄς περάσουμε ὅπου ἐπερνούσαμε. Σέχασε ὅ,τι σοῦ εἶπα καὶ ξεχνᾷ ὅ,τι μοῦ εἶπες. Ἄς προσπαθῆ- σουμε νὰ εὔρωμε τὴν πρῶτη μας εὐτυχία, Κάκια, τὴν ἀγνή, καὶ μαχαζή, καὶ ἀθάα ! (Δακρυέτι).

Κάκια. (Καλῶπιονα διὰ τῆς χειρὸς τὸ πρόσωπον). Ἄ, εἶνε πλέον ἄργα ... Δὲ θέλω ἡ ζωὴ μου νὰ εἶνε φέμμα καὶ ὑποκρισία.

Κρίτων. Κάκια ! (Πλησιάζει). Μόνον αὐτὴ τὴ θυσία ἔχεις νὰ καμῆς γιὰ τὴν ἀγάπη μου. Ἄλλο τίποτε δὲν σοῦ ζητῶ. Ὑπόφερε, μέσα εἰς τοὺς ἄλλους σου φί- λους, νὰ βλέπῃς καὶ ἐναν ποῦ εἶπες μαζί του, ὅσα δὲν ἔπρεπε ἴσως νὰ πῆς. Κρυφε τὸ μυστικὸ στὴν καρδιά σου γιὰ πάντα καὶ προσπίου ὅτι εἶμαι κ' ἐγὼ σὰν τοὺς ἄλλους, ἐνῶ δὲν θὰ εἶμαι. Κάκια, αὐτὸ μόνον ! ...

Κάκια. Ὅχι ! οὔτε αὐτὸ ... δὲν εἶνε μόνον αὐτό.

Κρίτων. Σοῦ τὸ ἠρρίζημα ! Μόνον νὰ μὴ φύγω, Κάκια ! (Δοκιμάζει νὰ κατα βυθάσῃ τὴν χεῖρά του ἀπὸ τοὺς ἰσθμῶ- μοις καὶ τὴν ἐξαγκαλιέσται).

Κάκια. Ὅχι ! ὄχι ! Ἄφυσέ με ! Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀφρῆ με ! (Απογει- ούσα τὴν χεῖρά του, φεύγει καὶ εἰσέρχε- ται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς. Ἰσταιται πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐξώσιου).

Κρίτων. (Γῆν ἀπολοῦσθι. Εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ὠσεται ὀπισθεν τῆς). Κάκια ... θὰ ἐπιμεινῇ, λοιπὸν νὰ χωρι- σθῶμε γιὰ πάντα ;

Κάκια. (Χωρὶς νὰ στρέφεται). Μὰ εὖς ποῦ θὰ με ἀνελοῦσθῃς με αὐτὴ τὴν πα- ραπονετικὴ φωνή ; ... Δεν με λυπᾶσαι ; ... Ἄς μὴ βλέπω τοῦλάχιστον τὸ θλιμμένο σου πρόσωπο, τὸ ἀκρυμαμένο σου μάτι.

Κρίτων. Θὰ μὴ το ἀρηθῆς ἔ ; Θὰ θελήσῃς νὰ φύγω ;

Κάκια. Δυστύχια μου ! Καὶ ποῖος θὰ μου σφίξῃ τὴν καρδιά νὰ σου ἀρηθῶ ;

Κρίτων. (Περὶχωρῶς). ὦ, Κάκια ! (Περὶβάλλει τὴν ὄψαν τῆς καὶ τῆ χει- ρὸς καὶ τὴν ἀσπάζεται ὀπισθεν εἰς τὴν παρειάν). Εἶσαι καλὴ ... καλὴ. (Μένουν ὄσῳ ἐπ' ὀλίγον ὡς ἐν ἐστάσει πρὸ τοῦ ἐξώσιου).

(Ἦδον ἔχει εἰσέλθει μετὰ προφορᾶς ἐκ τῆς ἀριστερῆς θύρας ὁ Ἄδικος. Καρῶς δὲν εἰδὲρσι πόσον ὤραν ἐμεινεν ἀπὸ πει- ῶν ἀπὸ τοῦ παραβάτ. Εἶνε πλέον σκοτεινῶς. Μόλιον ὁ αἰθῶρ φωτίζεται ἀπὸ τὴν καθύ- πστου. Ο Ἄδικος ἀφίκει τὴν γυναικὴν του καὶ προχωρεῖ σιγῶ μετὰ τῆς θύρας τοῦ κελύου. Τοὺς βλέπει. Ἐπιστρέφει κατῶν εἰς τὸ γραφεῖόν σου, ἀνοίγει σιγῶ τὸ συρταρι καὶ λαμβάνει τὸ πιστόλι το-).

Κάκια (Στραβομένη ἐκ τῆς ἐστά- σεως). Κάποιος εἶνε !

Κρίτων. Κ' ἐγὼ ἄκουσα κάτι ποῦ ἐτρῖζε.

Κάκια. (Ἐρχεται μετὰ τῆς θύρας, ἐπισκοποῦσα τὸ σπινδασ ἠσιον). Ποῖος εἶν' ἐκεῖ ; ... Σ' εἶσαι, Ἄννα ; (Ὁ Ἄδι- κος κίπτει ὀπισθεν τοῦ γραφεῖ ο). Κα- νεῖς ! (Ἐπιστρέφει πρὸς τοῦ Κρίτων- ρος) Δὲν ἦταν κανεὶς. Βλέπεις ἄμα εἶνε κανεὶς ἐνοχος ; Φοβάται καὶ τὴ σιγῶ του. (Στρέφεται πάλιν πρὸς τὴν ἐξώσιον).

Κρίτων. Ἐγὼ δὲν ἐφοβήθηκα. Ἐνό- μισα ὅτι ἄκουσα κρότος.

Κάκια. Αὐτὸ θὰ πῆ εἶδος. (Ἐραγ- καλιέσται καὶ πάλιν).

(Ὁ Ἄδικος μετὰ τὸ πιστόλι σὲ χεῖρ προχωρεῖ, πλησιάζει κριφῶ καὶ ἀκοῦει τὸν διάλογόν των).

Κάκια. Ἰδές, τί σοῦ λέει τὸ φεγγα- ράκι, ἐτοῖ χλωμὸ-χλωμὸ, καθὼς μὰς κυτ- τάζει ;

Κρίτων. Μεῦ λέγει σιγῶ-σιγῶ πῶς δὲν εἶδε σπὸν κόσμο μεγαλύτερη εὐτυχία, ἀπ' αὐτὴν ποῦ ρωτίζει τώρα.

Κάκια. Ἡ χλωμάδα του δὲν το φανε- ρώνει.

Κρίτων. Καὶ ὅμως τὸ λέγει: Νὰ ἔ- χῃς σὲ πλευρὸ σου μὴ γυναῖκα, νὰ τὴν ἔχῃς δική σου, καταδική σου, — ἐν ᾧ εἶνε ξένη, ἐν ᾧ εἶ-ε ἄλλου, — καὶ νὰ το ἔξῃς μονᾶχα σὺ, γιὰτὶ τὴν αἰσθάνομαι γεννημένην γιὰ σέ.

Κάκια (σφαλι-ροῦσθι). Ὅπως ἐκείνη αἰσθάνεται σένα. Ἢ εὐτυχία καὶ τί ἀνι- ναμίη !

Κρίτων. Ἀδύναμια ;

Κάκια. Μὴ χαλῶς τὸ ἔμφορε προ- σωπάκι σου, χροστὴ μου ! Ὅχι, καλύτερα, καλ' ἴτερα νὰ σε βλέπω χαρῶμενο. Ἄφρῃ σὲ τὰ παιὰ ἐκείνα ... Τι τὰ θέλεις. Ἐ- τοῖ ὑπερέρω λιγώτερο γιὰ μὴ στιγμῆ.

Κρίτων. Ναι, δὲν μοσι δική μου ; Νὰ κ' ἐγὼ πῶς εἶμαι χαρῶμενος, ἀγάπη μου γυναῖκα (Τὴν φιλεῖ).

Κάκια. (Τὸν φιλεῖ). Μὰ τί εἶπες ;

Κρίτων. Ἄ, ναί ! πῶσω γρηγορῶ τὸ ξέχασα. Σχῶδρῃσέ με ! (Τὸν φιλεῖ καὶ πάλι. Ὁ ἐξαγκαλιέσται των γίγεται σι- γώτερος).

(Ὁ Ἄδικος ἐπιστρέφει ἐξ ἄλλ ε, κλο- ροῦμενος, εἰς ὁ μισὸν τῆς σκηνῆς, πλη- σίον τ ε πολυθρόν ε. Πυροβολεῖ κατὰ τ Ἐ στήθοις καὶ πίπτει. Τὸ πιστόλιον μόλις ἀνοεταί ἀλλ' ἀντιχεῖ ὁ δοῦπο τοῦ σώμαος του).

Κάκια, Κρίτων. Ἄ ! ὦ ! (Ἀποπλῶρ- ται ἐν-ραμ ε ἐκ τοῦ ἐξαγκαλιέσται των καὶ τρέχου).

Ἄννα. (Ὁρμῶσα ἐκ τῆς δεξιῆς θύρας μετὰ μίαν λάμπαν ἀσφραγισμένην). Ζητή ! Ζητή !

Κάκια. (Συνάπτοντα τὰς χεῖρας καὶ γονυπετοῦσα). Ἄ, τί ἐκαμες ! τί ἐκαμες !

Ἄδικος. (Ἐκπνέων). Τίποτα ... τί- ποτα ... Ἐδιόρθωσα ἐνα μικρὸ λάθος ... Εἶμαι ὁ Τρίτος.

(Πίπτει ἠ ἀπίθια).

ΤΕΛΟΣ